

RAN-1808060101010001

M.Com. (Sem. I) Examination November - 2025
Economics of Growth, Development and Planning - 101

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book. (2) પ્રશ્નની જમણી બાજુએ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે. Figures on the right side indicate full marks of the question.	Seat No.: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	Student's Signature

- પ્ર.1. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (10)
- આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
 - મહિલા સંબંધિત વિકાસ આંક એટલે શું?
 - માનવ સંસાધન વિકાસ એટલે શું?
 - ખાનગીકરણની તરફેણની મુખ્ય દલીલો જણાવો.
 - 'ઔદ્યોગિક અનામત દળ' નો શો અર્થ થાય ?
- પ્ર.2. "પ્રકૃતિ સાથે સુમેળ સાધતો વિકાસ એટલે અવિરત વિકાસ" - આ વિધાન તપાસો. (13)
- અથવા
- પ્ર.2. કાર્લ માર્ક્સનો આર્થિક વૃદ્ધિ અંગેનો સિદ્ધાંત સમજાવી તેનું મૂલ્યાંકન કરો. (13)
- પ્ર.3. માનવ મૂડી તથા માનવ વિકાસના ખ્યાલો સમજાવી આર્થિક વિકાસમાં તેની ભૂમિકા સમજાવો. (13)
- અથવા
- પ્ર.3. વૈશ્વિકરણ એટલે શું? વૈશ્વિકરણથી ભારતીય અર્થતંત્રને થનાર લાભ અને ગેરલાભની ચર્ચા કરો. (13)
- પ્ર.4. નીચેના માંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (14)
- આર્થિક વિકાસના નાણાંકીય નિર્દેશકો
 - એડમ સ્મિથના આર્થિક વૃદ્ધિ સંબંધી વિચારો
 - મહિલા સશક્તિકરણ અંગેનું માપ
 - આર્થિક પદ્ધતિના અભ્યાસનું મહત્વ

ENGLISH VERSION

- Q.1. Answer in brief. (10)
- Differentiate economic growth and economic development.
 - What is Gender related development index?
 - What is human resource development?
 - State the main arguments in favour of privatization.
 - What is meant by industrial reserve army?

Q.2. “Sustainable development means environment friendly economic development.” - (13)
Examine the statement.

OR

Q.2. Explain Prof. Karl Marx’s theory of economic growth and evaluate it. (13)

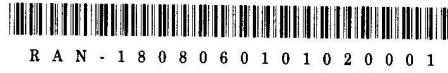
Q.3. Explain the concepts of human capital and human development and their role in economic development. (13)

OR

Q.3. What is globalization? Discuss the advantages and disadvantages of globalization to Indian Economy. (13)

Q.4 **Write a short notes on any two.** (14)

1. Monetary indicators of economic development.
 2. Adam Smith's thoughts on economic growth.
 3. Gender Empowerment Measure.
 4. Importance of the study of Economic System.
-

RAN-1808060101020001

M.Com. (Sem. - I) Examination November - 2025
Management : Theory and Practice - I

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.

Seat No.:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Student's Signature

- પ્ર.1. ટૂંકમાં જવાબ લખો. (10)
- (1) ખુલ્લું તંત્ર એટલે શું?
 - (2) વ્યવસ્થાતંત્રીય શક્તિની લાક્ષણિકતા જણાવો.
 - (3) ફીન્જ બેનેફીટ્સ એટલે શું?
 - (4) જ્ઞાન સંચાલનનો અર્થ સમજાવો.
 - (5) ગેરશિસ્તના કારણો જણાવો.
- પ્ર.2. વ્યવસ્થાતંત્રીય શક્તિનો અર્થ આપી તેના પ્રકારોની સદ્રશાંત ચર્ચા કરો. (14)
- અથવા
- (અ) સંચાલન વ્યવહારમાં સંચાલન થીયરીની જરૂરિયાત સમજાવો. (7)
 - (બ) જ્ઞાન સંચાલનનું મહત્વ સમજાવો. (7)
- પ્ર.3. (અ) કામગીરી મુલ્યાંકનની પ્રક્રિયા સમજાવો. (7)
- (બ) કામગીરી મુલ્યાંકનની વિશેષણાત્મક પદ્ધતિ સમજાવો. (7)
- અથવા
- (અ) જ્ઞાન સંચાલનની પ્રક્રિયા વર્ણવો. (7)
 - (બ) ફીન્જ બેનેફીટ્સના હેતુઓ સમજાવો. (7)
- પ્ર.4. (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ એક) (6)
- (1) માનવસંબંધની વિચારસરણી
 - (2) તર્કબદ્ધ શિસ્ત પદ્ધતિના લક્ષણો

(બ) કેસ સ્ટડી.

(6)

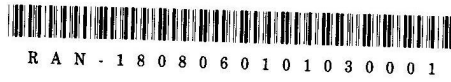
રામ લી. છેલ્લા 10 વર્ષથી કાર્યરત છે. જેના સંચાલક શ્રી રામ પટેલ કર્મચારીને આજીવન રોજગારી આપવી, નિર્ણય ઘડતરમાં ભાગીદાર બનાવવા, સમસ્યાને અખીલાઈમાં જોવી અને માનવ સંસાધનમાં માનનારા હતા.

શ્રી રામ પટેલની નિવૃત્તિ પછી શ્રી શ્યામ શાહે સંચાલનની નવી ટેકનીક દાખલ કરી, પણ તેઓ સફળ ન થયા. તેઓ માત્ર ટૂંકગાળામાં ઝડપી નફો પ્રાપ્ત કરીને લાંબાગાળાના અસ્તિત્વને કાયમી રાખવાની વ્યૂહરચના પર ભાર મુકતા હતા.

ઉપરોક્ત કેસમાં શ્રી રામ પટેલે સંચાલનની કઈ વિચારસરણી દાખલ કરી હતી ?
શ્રી શ્યામની નિષ્ફળતાનું કારણ શું ?

ENGLISH VERSION

- Q.1. Answer in brief.** (10)
- (1) What is an Open system?
 - (2) State the characteristics of Power.
 - (3) What is fringe benefits?
 - (4) State meaning of knowledge management.
 - (5) State the causes of Indiscipline.
- Q.2. Give the meaning of Organisational power and discuss its types with examples.** (14)
- OR**
- (A) Explain the need of management theory in management practice. (7)
 - (B) Explain the importance of knowledge management (7)
- Q.3. (A) Explain the process of performance appraisal.** (7)
- (B) Explain the Adjectival method of performance appraisal.** (7)
- OR**
- (A) Explain the Process of Knowledge management. (7)
 - (B) Explain the Objectives of fringe benefits. (7)
- Q.4. (A) Write Short Note. (Any one)** (6)
- (1) Human relations school.
 - (2) Characteristics of sound discipline method.
- (B) Case Study.** (6)
- Ram Ltd. is operational since 10 years. Manager shri. Ram Patel belief in lifetime employment, employee's participation in decision making, holistic approach of problem and human resources.
- After retirement of shri. Ram Patel, shri Shyam Shah enters with new management techniques. He emphasis on the strategy of earning profit by establishing long term dominant position in the market instead of perpetuating the existence by earning fast process in the short term, but he is not succussed.
- What management theory was adopted by shri Ram Patel in above case? What is the cause for failure of shri Shyam?

RAN-1808060101030001

M.Com. (Sem. - I) Examination November - 2025
Advertising and Sales Management-I (Paper - 103)

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

<p>સૂચના : / Instructions</p> <p>(1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book</p> <p>(2) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના પૂર્ણ ગુણ દર્શાવે છે. Figures to the right indicate marks of the questions.</p>	<p>Seat No.:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> <td style="width: 20px; height: 20px;"> </td> </tr> </table> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p style="text-align: center;">Student's Signature</p> </div>						

- પ્ર.1. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (10)**
- (1) સેલ્સમેન અહેવાલમાં કઈ વિગતોનો સમાવેશ થાય છે?
 - (2) વેચાણ બજેટના હેતુઓ કયા છે?
 - (3) વિજ્ઞાપન ઉપભોક્તાનું કલ્યાણ કઈ રીતે કરે છે ?
 - (4) પેકેજિંગ અને લેબલિંગથી ઉત્પાદકને થતા ફાયદાઓ જણાવો.
 - (5) વેચાણ સંચાલનના કોઈપણ ચાર હેતુઓ જણાવો.
- પ્ર.2 (અ) વેચાણ સંચાલન અને વેચાણકળાં વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. (07)**
(બ) વેચાણ આયોજનની પ્રક્રિયા સમજાવો. (07)
- અથવા**
- પ્ર.2. (અ) વેચાણકળાની પદ્ધતિઓ વર્ણવો. (07)**
(બ) વેચાણ આધારણનાં ફાયદાઓ સમજાવો. (07)
- પ્ર.3. (અ) વિજ્ઞાપનના અસરકારક હેતુઓ વર્ણવો. (07)**
(બ) જાહેરાતના કોઈપણ બે પ્રકારો સમજાવો. (07)
- અથવા**
- પ્ર.3. (અ) જાહેરાતના માધ્યમ તરીકે ઈન્ટરનેટની ચર્ચા કરો. (07)**
(બ) જાહેરાતની સામાજિક અસરો વર્ણવો. (07)
- પ્ર.4. (અ) ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે એક) (06)**
- (1) વિજ્ઞાપનની ભૂમિકાઓ
 - (2) વેચાણ કળાની મર્યાદાઓ
- પ્ર.4. (બ) કેસ સ્ટડી : (06)**
- સુરજ લિમિટેડ સુરતમાં છેલ્લા 10 વર્ષથી વિવિધ પ્રકારના ઘડિયાળોના ત્રણ શો રૂમ ધરાવે છે. દર વર્ષે તેનું વેચાણ 10% વધે છે, પરંતુ છેલ્લા બે વર્ષથી વેચાણ સ્થિર થઈ ગયું છે. જાહેરાત અધિકારી તરીકે તમે કયા પ્રકારના જાહેરાતના માધ્યમો પસંદ કરશો? શા માટે?

ENGLISH VERSION

- Q.1. Answer in brief:** (10)
- (1) What details are included in a salesman report?
 - (2) What are the objectives of a sales budget?
 - (3) How does advertising welfare the consumer?
 - (4) State the benefits of packaging and labelling to the manufacturer.
 - (5) State any four objectives of sales management.
- Q.2. (A) Explain the difference between sales management and salesmanship.** (07)
(B) Explain the process of the sales planning. (07)
- OR**
- Q.2. (A) Describe the techniques of salesmanship.** (07)
(B) Explain the advantages of a sales forecasting. (07)
- Q.3. (A) Describe the effective purposes of advertising.** (07)
(B) Explain the any two types of advertising (07)
- OR**
- Q.3. (A) Discuss the internet as media of advertisement.** (07)
(B) Describe the social effects of advertisement. (07)
- Q.4. (A) Write a short notes: (Any one)** (06)
- (1) Roles of the advertising.
 - (2) Limitations of salesmanship.
- (B) Case Study:** (06)
- Suraj Limited has been operating three showrooms of various types of watches in Surat for the last 10 years. Its sales increase by 10% every year, but sales have stagnated for the last two years. As an advertising officer, what type of advertising media would you choose? Why?
-

RAN-2108060101044001

M.Com (Sem.- I) Examination November - 2025

Financial & Management Account -1

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book
- (2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે
- (3) માંગ્યા મુજબ જવાબ આપો:

Seat No.:

□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---

Student's Signature

- પ્ર. 1. A. રાજ લિમિટેડ શ્યામ લિમિટેડના 25600 શેર તા. 30-06-2025 ના રોજ 50% પ્રીમીયમે ખરીદ્યાં હતા. 05 શ્યામ લિ. ની કુલ ભરપાઈ શેરમૂડી 32,000 ઇક્વિટી શેરની રૂ. 10 ની બનેલી છે. તા 01/01/2025 અને 31-12-2025 ના રોજ શ્યામ લિમિટેડનું નફા-નુકસાન ખાતું અનુક્રમે 1,20,000 અને 2,00,000 જમા બાકી દર્શાવે છે. જ્યારે સામાન્ય અનામત (1-1-25) ના રોજ 1,00,000 હતું. શોધો:

- (1) પાઘડી કે મૂડી અનામત
- (2) લઘુમતી હિત

- B. મશીનરો અને ફર્નિચરનો મૂડી નફો શોધો

1-1-2018 ના રોજ મશીનરી ખરીદવામાં આવી હતી

1-1-2018 ના રોજ ફર્નિચર પણ ખરીદવામાં આવ્યું હતું

મશીનરી અને ફર્નિચરનો 10% લેખે પ્રથમ ચાર વર્ષનો કુલ ઘસારો ઘટતી જતી બાકી પ્રમાણે રૂ. 5,15,850 હતો.

મશીનરીનું કુલ ઘસારો ફર્નિચરના કુલ ઘસારો કરતાં બમણું હતું

મશીનરીની વેચાણ કિંમત એ પડતર-કિંમત કિંમત કરતા 10% વધુ છે જ્યારે

ફર્નિચરની વેચાણ કિંમત એ પડતર-કિંમત કરતા 50% વધુ છે

- પ્ર.2. બબીતા લિ. અને જેઠાલાલ લિ. નાં તા. 31-12-2024 ના રોજનાં પાકાં સરવૈયો નીચે મુજબ છે.

વિગત	નોંધ	બબીતા	જેઠાલાલ
ઈક્વિટી અને દેવા			
શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ			
1. શેરમૂડી			
ઈક્વિટી શેરની (દરેક રૂ. 100)		18,00,000	9,00,000
2. અનામત અને વધારો			
સામાન્ય અનામત		3,60,000	1,80,000
ન.નુ. ખાતું		2,70,000	1,80,000
બિન ચાલુ દેવા			
10% ડિબેન્ચર		4,50,000	4,50,000
ચાલુ દેવા			

વિગત	નોંધ	બબીતા	જેઠાલાલ
લેણદારો		5,40,000	4,50,000
દેવી હૂંડી		1,80,000	90,000
		36.00.000	22.50.000
મિલકતો.			
1. બિન ચાલુ મિલકતો કાયમી મિલકતો મકાન		9,00,000	8,10,000
યંત્રો		7,20,000	3,60,000
2. બિન ચાલુ રોકાણો		10,80,000	5,22,000
ચાલુ મિલકતો			
દેવાદારો		4,05,000	2,70,000
સ્ટૉક		3,60,000	1,80,000
લેણી હૂંડીઓ		90,000	90,000
રોકડ		45,000	18,000
		36.00.000	22.50.000

વધારાની માહિતી:

- (1) બબીતા લિ. એ જેઠાલાલ લિ. ના 80% ઈક્વિટી શેર તા. 1-7-2024 ના રોજ 50% પ્રીમિયમ ખરીદ્યાં હતાં.
 - (2) જેઠાલાલ લિ. નું તા. 01-01-2024 ના રોજનું પાકું સરવૈયું સામાન્ય અનામત ખાતાની બાકી 1,80,000 અને નફા-નુકસાન ખાતાની ઉધાર બાકી રૂ. 90,000 બતાવતું હતું.
 - (3) જેઠાલાલ લિ. નો બધો જ સ્ટૉક બબીતા લિ. પાસેથી ખરીદેલા માલ પૈકીનો છે. બબીતા લિ. વેચાણ કિંમત પર 25% નફો ચઢાવીને માલ વેચે છે.
 - (4) તા. 1-7-2024 ના રોજ જેઠાલાલ લિ. ના જમીન-મકાનનું પુનઃમૂલ્યાંકન રૂ. 10,35,000 અને યંત્રોનું પુનઃ મૂલ્યાંકન રૂ. 3,60,000 ની કિંમતે કરવામાં આવ્યું.
 - (5) બબીતા લિ. ના દેવાદારો પૈકી રૂ. 1,35,000 જેઠાલાલ લિ. પાસેથી લેણાનો સમાવેશ થાય છે.
 - (6) બબીતા લિ. ની બધી જ લેણી હૂંડીઓ જેઠાલાલ લિ. એ સ્વીકારેલી છે.
 - (7) જેઠાલાલ લિ. ના જમીન-મકાન પર 10% અને યંત્રો પર 20% ઘસારો ગણવામાં આવે છે.
- ઉપરની માહિતીને આધારે 31-12-2024 એકત્રિત પાકું સરવૈયું બનાવો.

અથવા

પ્ર.2.

જલા લિ. અને રામ લિ. નાં તા. 31-03-2025 ના રોજનાં પાકાં સરવૈયો નીચે મુજબ છે

વિગત	જલા	રામ
ઈક્વિટી અને દેવા		
શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ		
1. શેરમૂડી		
ઈક્વિટી શેરની (દરેક રૂ. 100)	9,00,000	-----
ઈક્વિટી શેરની (દરેક રૂ. 10)	-----	2,50,000
2. અનામત અને વધારો		
સામાન્ય અનામત (1-4-2021)	1,00,000	50,000

14

વિગત	જલા	રામ
ન.નુ. ખાતું	2,45,000	1,10,000
ચાલુ દેવા		
લેણદારો	1,00,000	55,000
દેવી હૂંડી	72,500	30,000
જલા લિમિટેડનું ચાલુ ખાતું	-	5,000
	14,17,500	5,00,000
મિલકતો.		
બિન ચાલુ મિલકતો		
1. કાયમી મિલકતો		
દ્રશ્ય મિલકત		
મકાન	2,70,000	1,00,000
યંત્રો	3,00,000	1,08,000
ફર્નિચર	60,000	40,000
અદ્રશ્ય મિલકત		
પાઘડી	60,000	40,000
2. બિન ચાલુ રોકાણો	4,50,000	30,000
ચાલુ મિલકતો		
સ્ટોક	1,10,000	77,000
દેવાદારો	1,00,000	90,000
લેણી હૂંડીઓ	40,000	11,000
બેંક	12,500	4,000
રામ લિમિટેડનું ચાલુ ખાતું	15,000	-----
	14,17,500	5,00,000

વધારાની માહિતી

- (1) તા. 1-7-2024 ના રોજ જલા લિમિટેડે રામ લિમિટેડના 20,000 ઇક્વિટી શેરો મૂળ કિંમતે ખરીદ્યાં હતા.
- (2) તા. 1-4-2024 ના રોજ રામ લિ.નું નફાનુકસાન ખાતું રૂ. 60,000 ની જમા બાકી દર્શાવતું હતું
- (3) રામ લિમિટેડે 2023-24 ના વર્ષ અંગે, ઇક્વિટી શેરો દીઠ રૂ. 2 લેખે ડિવિડન્ડ ઓગસ્ટ, 2024 દરમિયાન ચૂકવ્યું હતું. આ ડિવિડન્ડ જલા લિમિટેડે તેના નફાનુકસાન ખાતે જમા કર્યું હતું.
- (4) રામ લિમિટેડ વર્ષના અને યંત્રો ઉપર વાર્ષિક 10% ઘસારો ગણે છે
- (5) રામ લિ. ના ચોપડે તા. 1-4-2024 ના રોજ યંત્ર ખાતું રૂ. 1,20,000 ની બાકી દર્શાવતું હતું. પરંતુ તા. 1-7-2024 ના રોજ યંત્રોની ફેરઆંકણી કરતાં તેની કિંમત રૂ. 1,60,000 નક્કી કરવામાં આવી હતી અને આ બાબત રામ લિ. ના ચોપડે નોંધી ન હતી.
- (6) તા. 29-3-2025 ના રોજ રામ લિમિટેડે જલા લિ. ને રૂ. 10,000 નો ચેક મોકલ્યો હતો. પરંતુ તે તા. 31-3-2025 પહેલાં પહોંચ્યો ન હતો
- (7) રામ લિ. ની દેવી હૂંડીઓમાં જલા લિમિટેડે લખેલી રૂ. 16,000 ની હૂંડીઓનો સમાવેશ થતો હતો, જે પૈકી રૂ. 6000 ની હૂંડી જલા લિમિટેડે વટાવી હતી, તે હજુ પાકી ન હતી.
- (8) રામ લિ. એ જુલાઈ, 2024 દરમિયાન જલા લિ. પાસેથી રૂ. 1,50,000 નો માલ ખરીદેલ છે. જે

મૂળકિંમતમાં 25% લેખે નફો ઉમેરીને વેચવામાં આવેલ છે. આ માલ પૈકી અડધો માલ રામ કં. લિ. પાસે વર્ષના અંતે સ્ટોકમાં વધેલ છે.

તા. 31-03-2025 ના રોજનું એકત્રિત પાકું સરવેયું તૈયાર કરો.

પ્ર.3.

સૌરવ લિમિટેડમાં એક મેનેજર અને ત્રણ પુરા સમયના ડિરેક્ટરો છે. મેનેજરને 5% લેખે અને દરેક પુરા સમયના ડિરેક્ટરોને 2% લેખે ચોખ્ખા નફા પર કમિશન આપવામાં આવે છે. મેનેજરના મિશનની ગણતરી તેમનું કમિશન તથા પુરા સમયના ડિરેક્ટરોને આપેલ કમિશન પછીના વધતા નફા પર કરવામાં આવે છે. જ્યારે પુરા સમયના ડિરેક્ટરોને આપેલ કમિશન તેમનું કમિશન તથા મેનેજરને કમિશન આપ્યા બાદના નફા પર ગણવામાં આવે છે. તા. 31-3-2024 ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું કંપનીનું નફા નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

14

વિગત	નોંધ	રૂ.	રૂ.
1. કામગીરીમાંથી ઉપજા: વેચાણ			25,50,000
2. અન્ય આવકો:			
પ્લાન્ટ અને મશીનરીના વેચાણ પર નફો			3,00,000
કુલ આવક			28,50,000
ખર્ચા:			
1. કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ:			
પગાર		45,000	
ઘસારો અને માંડી વાળેલ ખર્ચ:			
ઘસારાની જોગવાઈ		3,75,000	
અન્ય ખર્ચ:			
વહીવટી ખર્ચ		8,25,000	
વેચાણ-વિતરણ ખર્ચ		2,25,000	
સંચાલકીય મહેનતાણું		1,12,500	
ઘાલખાધ અનામત		2,25,000	
સંશોધન ખર્ચ		1,50,000	
માંડી વાળેલ ડિબેન્ચર વટાવ		30,000	
રોકાણ વેચાણની ખોટ		15,000	20,02,500
કરવેરા પહેલાંનો નફો			8,47,500
આવકવેરો			1,68,000
ચોખ્ખો નફો			6,79,500

અન્ય માહિતી:

- (1) વેચાણ-વિતરણ ખર્ચમાં નવા શો રૂમનો ખર્ચ રૂ. 1,50,000 નો સમાવેશ થાય છે.
- (2) ઘસારાની જોગવાઈમાં ડેવલપમેન્ટ રિબેટના રૂ. 75,000 નો સમાવેશ થાય છે.
- (3) તા. 1-4-19 ના રોજ એક યંત્ર ખરીદ્યું હતું. તેનું અંદાજિત આયુષ્ય 20 વર્ષનું છે. જેની તા. 30-09-2024 ના રોજ ઘસારા બાદ કિંમત 4,35,000 હતી. જે તા. 30-09-2024 ના રોજ નફા થી વહેંચવામાં આવ્યું હતું.
- (4) આવકવેરાની જોગવાઈમાં 5% સરટેક્સના સમાવેશ છે.
- (5) ઘાલખાધ અનામત સામે માંડી વાળેલ ઘાલખાધ રૂ. 75,000 છે.
- (6) પગારમાં ગયા વર્ષ માટે રૂ. 15,000 નો સમાવેશ થાય છે.

- (7) નીચેના ખર્ચાની નોંધ નફા-નુકસાન ખાતે થઈ નથી
- માંડીવાળેલ ડિબેન્ચર વટાવ. 5,000
 - વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચ (નવી લેબોટરી) 30,000
 - ઘાલખાધ (ચાલુ વર્ષની) રૂ. 4,000
 - ઘાલખાધ અનામત (નવી) 12,000
 - ઓફિસ ખર્ચા 40,500
 - રોકાણ વેચાણની ખોટ - 20,000.

અથવા

પ્ર.3.

તા. 31-3-2025 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું મમતા લિમિટેડનું નફા નુકસાનનું પત્રક નીચે મુજબ છે:

14

વિગત	નોંધ	રૂ.	રૂ.
1. કામગીરીમાંથી ઉપજ: વેચાણ			1,00,00,000
2. અન્ય આવકો મકાન વેચતાં નફો (મકાનની મૂળ કિંમત 20,00,000, કુલ ઘસારો 6,00,000 વેચાણ કિંમત 24,00,000)		10,00,000	
ડિવિડન્ડ (મૂળ સ્થાનેથી કરકપાત રૂ 1,80,000)		6,00,000	
રોકાણ વેચાણ નફો		3,00,000	19,00,000
કુલ આવક			1,19,00,000
ખર્ચા:			
1. કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ: પગાર		23,00,000	
2. નાણાકી ખર્ચ: ડિબેન્ચર વ્યાજ જાહેર થાપણ પર વ્યાજ		2,00,000 1,60,000	
ઘસારો અને માંડી વાળેલ ખર્ચ: ઘસારો ડિબેન્ચર બહાર પાડવાનો ખર્ચ માંડી વાળેલ		10,00,000 2,00,000	
અન્ય ખર્ચા:			
વહીવટી ખર્ચો		12,00,000	
ડિરેક્ટર ફી		1,00,000	
સમારકામ-નવીનીકરણ ખર્ચ		5,20,000	
ફર્નિચર વેચતાં ખોટ (ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 2,00,000)		1,20,000	
ઘાલખાધ અનામત		3,00,000	
વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચ (સાધનોની ખરીદી)		5,00,000	
કુલ ખર્ચો			66,00,000
કરવેરા પહેલાંનો નફો			53,00,000
આવકવેરો			21,00,000
ચોખ્ખો નફો			32,00,000

વધારાની માહિતી:

- (1) ઘાલખાધ અનામત સામે માંડી વાળેલ ઘાલખાધ રૂ. 1,00,000
- (2) આવકવેરાની જોગવાઈમાં 5% સરટેક્સના સમાયેલા છે.
- (3) પગાર અને બોનસની રકમમાં ગઈ સાલના બાકી રૂ. 3,20,000 અને કર્મચારીને એક્સ ગ્રેશિયા ચુકવણી વળતરના ચૂકવેલ રૂ. 1,60,000 સમાયેલા છે
- (4) કંપનીધારાની કલમ 350 મુજબ મળવા પાત્ર ઘસારો રૂ. 11,00,000
- (5) સમારકામ નવીનીકરણ ખર્ચમાં મકાન બાંધકામનાં રૂ. 1,20,000 છે
- (6) નીચેની વિગતોનો ઉપરોક્ત બાકીમાં સમાવેશ થતો નથી.
 - A. જમીનગીરી પ્રીમિયમ 60,000
 - B. નોંધની પહેલાંના નફો રૂ. 8,000
 - C. ચાલુ વર્ષની બોનસની અંદાજિત રકમ રૂ. 30,000
 - D. ઘાલખાધ 8,000.
 - E. વધારાની પાળીનો ઘસારો 20,000 અને યંત્ર ખરીદ્યાં તારીખથી યંત્રની વપરાશ શરૂ થયા તારીખ સુધીનો ઘસારો 5,000.

કલમ 198 મુજબ મહત્તમ મહેનતાણું શોધો

પ્ર.4. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ ત્રણ)

- (1) NGO ના સાબો જણાવો.
- (2) NGO અને NPO વચ્ચેનો તફાવત
- (3) રિપોર્ટિંગ પીરિયડ પછીની ઘટના સમજાવો (IND AS-10)
- (4) શાસક અને ગૌણના અરસ પરસના વ્યવહારો
- (5) સામાજિક હિસાબોના લાભો

12

ENGLISH VERSION

Q. 1. A Details of Raj Ltd purchase 25,600 shares of Shayam Ltd at 50% Premium on 30-06-25 Total Numbers of Equity shares of Shayam Ltd 32,000 of Rs 10 each On 01-01-2025 and 31-12-2025 Shayam Ltds P & L Account was Rs 1,20,000 and 2,00,000. And General Reserve (1-1-2025) 1,00,000.
Find out (1) Good will or Capital Reserve (2) Minority Interest

5

B Find out Capital profit for machinery and Furniture
Machinery was purchased on 1-1-2018
Furniture also purchased on 1-1-2018
Total Depreciation of first four as per 10% Written down balance method of Machinery and Furniture Was Rs 5,15,850
Total Depreciation of Machinery was Double than Total Depreciation of furniture
Sale price of Machinery are 10% more than cost price while sale price of furniture are 50% more than cost price

5

Particulars	Note	Babita	Jethalal
Equity and Liabilities			
Shareholders fund			
1. Share Capital			
Equity share (Rs 100 each)		18,00,000	9,00,000
2. Reserve and surplus			
General Reserve		3,60,000	1,80,000
P & LA/c		2,70,000	1,80,000
Non Current Liabilities			
10 % Debenture		4,50,000	4,50,000
Current Liabilities			
Creditors		5,40,000	4,50,000
Bills payable		1,80,000	90,000
		<u>36,00,000</u>	<u>22,50,000</u>
Assets			
Non current Assets			
1. Fixed Assets			
Building		9,00,000	8,10,000
Plant		7,20,000	3,60,000
2. Non current investment		10,80,000	5,22,000
Current assets			
Debtors		4,05,000	2,70,000
Stock		3,60,000	1,80,000
Bills Receivable		90,000	90,000
Cash		45,000	18,000
		<u>36,00,000</u>	<u>22,50,000</u>

Other Information:

- (1) Babita Ltd. acquired 80% Equity Shares at 50% premium in Jethalal Ltd on 1 July 2024
- (2) On 01-01-2024 the Balance sheet of Jethalal Ltd. showed General Reserve of 1,80,000, and debit balance of Profit & Loss A/c of 90,000.
- (3) All the Stock held by Jethalal Ltd. consists of goods purchased from Babita Ltd which has charged profit @25% on Transfer-Price.
- (4) At the time of acquisition of shares by Babita Ltd. in Jethalal Ltd., Land-Buildings of Jethalal Ltd was revalued at Rs 10,35,000 and machinery of Jethalal Ltd. was revalued at 3,60,000.
- (5) Sundry debtors of Babita Ltd. include Rs 1,35,000 due from Jethalal Ltd.
- (6) All the Bills receivable of Babita Ltd are accepted by Jethalal Ltd
- (7) In Jethalal Ltd Depreciation was charged on Land and Buildings at 10% and on Machinery at 20 %

You are required to prepare a Consolidated Balance Sheet as on 31/12/2024

OR

Particulars	Jala	Ram
Equity and Liabilities		
Shareholders fund		
1. Share Capital		
Equity share (Rs 100 each)	9,00,000	-----
Equity share (Rs 10 Each)	-----	2,50,000
2. Reserve and surplus		
General Reserve (1/4/2021)	1,00,000	50,000
P & L A/c	2,45,000	1,10,000
Current Liabilities		
Creditors	1,00,000	55,000
Bills payable	72,500	30,000
Current Account of Jala Ltd	-----	5,000
	<u>14,17,500</u>	<u>5,00,000</u>
Assets		
Non current Assets		
1. Fixed Assets		
Tangible		
Building	2,70,000	1,00,000
Machinery	3,00,000	1,08,000
furniture	60,000	40,000
Intangible		
Goodwill	60,000	40,000
2. Non current investment	4,50,000	30,000
Current assets		
Stock	1,10,000	77,000
Debtors	1,00,000	90,000
Bills Receivable	40,000	11,000
Cash	12,500	4,000
Current account of Ram	15,000	-----
	<u>14,17,500</u>	<u>5,00,000</u>

Additional Information:

- (1) Jala Ltd., acquired 20,000 Equity shares of Ram Ltd. at par on 1/7/2024
- (2) The Profit & Loss A/c of Ram Ltd. showed a credit balance of Rs 60,000 on 1/4/2024.
- (3) Ram Ltd. has paid dividend of Rs 2 per Equity Share in August 2024 for the year 2023-24 This dividend was credited to Profit & Loss A/c by Jala Ltd.
- (4) Ram Ltd., provides depreciation at 10% on machinery.
- (5) On 1/4/2024, Machinery A/c showed a balance of Rs 1,20,000 in the books of Ram Ltd., but it was revalued at Rs 1,60,000 on 1/7/2024 and it was not recorded in the books of Ram Ltd.
- (6) Acheque of 10,000 sent by Ram Ltd., to Jala Ltd. on 29/3/2024, has not reached till 31/3/2025
- (7) The bills payable of Ram Ltd. included bills of 16,000, which were drawn by Jala Ltd., of which a bill of 6,000 was discounted by Ram Ltd. and it has still not matured

- (8) The Ram Co. Ltd. has purchased goods at 1,50,000 from The Jala Co. Ltd. during July 2024 on credit. These goods were sold at a profit of 25% on cost price. Of the above goods half the goods were in stock of the Ram Co LTD. at the end of the Accounting year.

Prepare Consolidated Balance Sheet as on 31/03/2025

Q.3.

Saurav Limited employ a manager and three whole-time directors. It pays 5% commission to the manager and 2% to each of the whole time directors. The commission payable to the manager is calculated on the profit left after charging his commission and commissions of whole-time directors are calculated on the profits left after charging their commission and the commission payable to the manager. The Profit & Loss Account for the year ending on 31/3/2024 is as follows:

14

Particulars	Note	Rs.	Rs.
1. Revenue from Operation Sales			25,50,000
2. other Income (Profit on sale of plant and machinery)			3,00,000
Total income			28,50,000
Expenses			
1. Expense for Employee			
Salary		45,000	
Depreciation			
Depreciation provision		3,75,000	
Other Expenses			
Administrative Expenses		8,25,000	
Selling-Distribution		2,25,000	
Managerial Remuneration		1,12,500	
Bad Debts Reserve		2,25,000	
Research expenses		1,50,000	
Discount on Debenture written off		30,000	
Loss on investment		15,000	20,02,500
Profit before TAX			8,47,500
PROVISION FOR TAX			1,68,000
Net profit			6,79,500

Other Information:

- (1) Selling-distribution expenses included the cost of new show room of Rs 1,50,000
- (2) Depreciation provision included development rebate of Rs.75,000.
- (3) On 1-4-19 one machine was purchased which estimated life is 20 years. Which W.D.V later on 30-09-2024 was Rs. 4,35,000. Its Sold out with profit on 30-09-2024
- (4) surtax 5%include in above provision for taxation
- (5) Bad Debts Rs 75,000 written off against Bad Debts Reserve
- (6) salary include Rs 15,000 for last year
- (7) Following items are not recorded in above profit and loss statement
 - A. Write off Discount Debentures Rs 5,000
 - B. Scientific Research Exp. Rs 30,000 (New Lab)
 - C. Bad debt (Current year) Rs 4,000
 - D. Bad debt reserve (New) Rs 12,000
 - E. Administrative Exp. Rs 40,500
 - F. Loss on Sale of Investment 20,000.

OR

Q.3.

The Profit & Loss Account for the Mamta ltd. year ending on 31/3/2025 is as follows: 14

Particulars	Note	Rs	Rs
1. Revenue from Operation Sales			1,00,00,000
2. other Income Profit on sale of building (cost price Rs 20,00,000 accumulated depreciation 6,00,000 and Sale Price 24,00,000)		10,00,000	
Dividend (TDS 1,80,000)		6,00,000	
Profit on sale of investment		3,00,000	19,00,000
Total income			1,19,00,000
Expenses			
1. Expense for Employee Salary		23,00,000	
2. Financial cost			
Interest on debenture		2,00,000	
Interest on public deposit		1,60,000	
Depreciation and Amortization			
Depreciation		10,00,000	
Written of debenture Issue exp		2,00,000	
Other Expenses			
Administrative Expenses		12,00,000	
Director fee		1,00,000	
Maintenances expense		5,20,000	
Loss on furniture (depreciated value 2,00,000)		1,20,000	
Bad debt reserve		3,00,000	
Scientific research expense (Equipment purchased)		5,00,000	
Total expense			66,00,000
Profit before TAX			53,00,000
PROVISION FOR TAX			21,00,000
Net profit			32,00,000

Additional Information :

- (1) Bad debt 1,00,000 written off against bad debt reserve
- (2) Surtax 5% induces in above provision for taxation
- (3) Employer's salary and bonus includes 3,20,000 last year outstanding and 1,60,000 paid to an employee's ex gratia rebate
- (4) Depreciation allowable as per section 350 of the company act 11,00,000
- (5) Repair/maintenance expense includes 1,20,000 as on extension expense
- (6) following items are not recorded in above statement
 - A. Security Premium Rs 60,000
 - B. Profit before Registration Rs 8,000
 - C. Liability of Current year bonus Rs 30,000
 - D. Bad Debts 8,000.
 - E. Depreciation for extra Shift 20,000. And Depreciation for Purchase Date of Machine to Date of Use of that machine Rs. 5,000.

Find out maximum Remuneration as per section 198

Q.4. Write short notes (Any Three)

- (1) Advantages of NGO
 - (2) Difference between **NGO and NPO**
 - (3) Explain Event after **Reporting Period** (IND AS-10)
 - (4) Inter Company Transaction of **Holding and Subsidiary**
 - (5) Advantages of social **accounting**
-

RAN-1908060101055001

Master of Commerce (Sem. - I) Examination November - 2025

Financial And Management Account - II

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; min-height: 100px;"> <p style="text-align: center;">Student's Signature</p> </div>

પ્ર. 1. (અ) રાધા લિ. ના તા. 31-3-2025 ના રોજના કાચા સરવૈયામાંથી નીચેની વિગતો લેવામાં આવી છે. (05)

વિગત	ઉધાર રૂ.	જમા રૂ.
આવકવેરાની જોગવાઈ (1-4-2024)	-	20,000
અગાઉથી ચૂકવેલ આવકવેરો (1-4-2024)	15,000	-
અગાઉથી ચૂકવેલ આવકવેરો (ચાલુ વર્ષે ચૂકવેલ)	20,000	-
નફા નુકસાન ખાતું (1-4-2024)	-	30,000

ગયા વર્ષની આવકવેરાની આકારણી ચાલુ વર્ષે પૂરી થઈ હતી અને આવકવેરાની જવાબદારી રૂ. 22,000 નક્કી કરવામાં આવી હતી. કંપનીનો ચાલુ વર્ષનો નફો રૂ. 50,000 હતો અને કંપની 50% લેખે આવકવેરો ચૂકવે છે.

ઉપરની વિગતો પરથી યોગ્ય ખાતાં બનાવો અને કંપનીના વાર્ષિક હિસબોમાં તેની અસર દર્શાવો.

(બ)

- તા. 29-3-2025 ના રોજ બારડોલી શાખાએ સુરત મુખ્ય ઓફિસને રૂ. 2,00,000 મોકલ્યા હતા જે મુખ્ય ઓફિસને તા. 2-4-2025 ના રોજ મળેલ છે. સંબંધકર્તા પક્ષના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો.
- બરોડા મુખ્ય ઓફિસે ભરુચ શાખાને રૂ. 3,30,000 નો માલ તા. 25-3-2025 ના રોજ મોકલ્યો હતો જે શાખાને તા. 5-4-2025 ના રોજ મળ્યો. સંબંધકર્તા પક્ષના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો.
- મુખ્ય ઓફિસના ચોપડામાં શાખાના મકાનનું ખાતું રૂ. 18,00,000 ની ઉધાર બાકી દર્શાવતું હતું. વર્ષને અંતે મકાન પર 10% ઘસારો કાપવાનો છે. મુખ્ય ઓફિસ અને શાખાના ચોપડે આમનોંધ લખો.

(05)

ઉધાર બાકી	રકમ રૂ.	વ્યાજ બાકી	રકમ રૂ.
જમીન	4,80,000	કાયો નફો	8,78,912
પ્લાન્ટ - યંત્રો	6,40,000	જમીનગીરી પ્રીમિયમ	56,000
ચૂકવેલ વચગાળાનું ડિવિડન્ડ:- ઇક્વિટી શેર પર પ્રેક્કરન્સ શેર પર	89,600 24,000	12% ના ડિબેન્ચર (૩૧-૩-૨૫) ના રોજ પરત કરવાના છે.)	4,80,000
અગાઉથી ચૂકવેલ આવકવેરો:- 2023-24 2024-25	1,44,000 2,08,000	આવકવેરાની જોગવાઈ (૩૧-૩-૨૫)	1,68,000
ઓડિટ ફી	71,360	લેણદારો	29,888
ડિબેન્ચર વ્યાજ	28,800	બેન્ક લોન	7,44,640
દેવાદારો	89,600	ડિબેન્ચર પરત નિધિ	1,92,000
વહીવટી ખર્ચા	2,72,000	મળેલ વ્યાજ	51,200
ડિબેન્ચર વટાવ	12,000	સામાન્ય અનામત	9,60,000
લેણીલૂંડીઓ	40,000	નફા નુકસાન ખાતું (1-4-24)	3,16,800
ઘાલખાધ	5,600	રૂ. 10 નો એક એવા પૂરેપૂરા ભરપાઈ ઇક્વિટી શેર	12,80,000
પ્રેક્કરન્સ શેર હોલ્ડરો ખાતે	5,04,000	રૂ. 10 નો એક એવા પૂરેપૂરા ભરપાઈ 10% ના રિડિમેબલ પ્રેક્કરન્સ શેર	4,80,000
2023-24 ના વર્ષ માટે વધારાનો ચૂકવેલ આવકવેરો	19,200		
વીમા પ્રીમિયમ	7,040		
મકાનો	5,60,000		
છૂટા ઓજારો	44,800		
માલનો સ્ટોક (૩૧-૩-૨૦૨૫)	3,36,000		
દક્ષા કંપની લિ. ના શેર (દરેક રૂ. 10 નો જેના પર રૂ. 8 ભરપાઈ)	6,40,000		
ડિબેન્ચર પરત નિધિના રોકાણો	1,92,000		
રોકડ/બેન્ક સિલક	9,41,440		
કસ્ટમ ડિપોઝિટ	2,88,000		
	56,37,440		56,37,440

નીચેની વધારાની માહિતી મળે છે.

- તા. 1-10-24 ના રોજ રિડિમેબલ પ્રેક્કરન્સ શેર 5% ના પ્રીમિયમે પરત કરવામાં આવ્યા હતા.
તા. 1-10-24 ના સુધીનું પ્રેક્કરન્સ શેર ઉપરનું ડિવિડન્ડ ચૂકવેલું હતું પણ પ્રેક્કરન્સ શેરહોલ્ડરોને ચૂકવેલ
રકમ તેમના ખાતે ઉધારેલી હતી. તે સિવાય આ વ્યવહારોની અસર દર્શાવતી કોઈ આમનોંધ લખાવેલી
ન હતી.

2. સામાન્ય અનામત ખાતે રૂ. 40,000 અને ડિબેન્યર પરત નિધિ ખાતે રૂ. 32,000 ફેરબદલી કરો.
3. વહીવટી ખર્ચમાં મેનેજિંગ ડિરેક્ટરને મહેનતાણાના રૂ. 19,200 નો સમાવેશ થાય છે. મેનેજિંગ ડિરેક્ટરને રૂ. 21,952 મહેનતાણું ચૂકવવાનું છે.
4. મળેલ વ્યાજની રકમમાં રૂ. 7,360 ડિબેન્યર પરત નિધિ રોકાણોના વ્યાજનો સમાવેશ થયેલો છે.
5. મકાન પર 10% અને પ્લાન્ટ - યંત્રો પર 5% લેખે ઘસારાની જોગવાઈ કરો.
6. 2023-24 ના આવકવેરાની આકરણી પૂરી થઈ ગઈ છે અને રૂ. 1,63,200 ની જવાબદારી નક્કી થઈ. 2024-25 માટે આવકવેરાની જોગવાઈ ચોખ્ખા નફાના 50% લેખે કરવાની છે.
7. ડિરેક્ટરોએ 8% લેખે વચગાળાનું ડિવિડન્ડ વહેચ્યું હતું. અને 10% લેખે છેવટના ડિવિડન્ડની ભલામણ કરી છે.

ઉભા પાકાં સરવૈયાની રીતે પ્રાંશી કંપની લિ. ના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો

પ્ર. 3. ન્યૂયોર્ક મુખ્ય ઓફિસની નવસારી શાખાના ચોપડે તા. 31-3-25 ના રોજ નીચેની બાકીઓ હતી. (14)

વિગત	ઉધાર રૂ.	જમા રૂ.
દેવાદારો - લેણદારો	4,76,000	5,10,000
લેણી હૂંડી - દેવી હૂંડી	3,40,000	1,70,000
ફર્નિચર	1,60,000	--
બેન્ક સિલક	5,44,000	--
વહીવટી ખર્ચા	2,40,000	--
ભાડું અને વેરા	64,000	--
પરચુરાણ ખર્ચા	32,000	--
મજૂરી	88,000	--
ન્યૂયોર્ક મુ. ઓફિસ ખાતું	--	7,08,000
સ્ટોક (1-4-22)	3,24,000	--
ખરીદી - વેચાણ	13,60,000	22,40,000
	36,28,000	36,28,000

અન્ય માહિતી:-

1. 31-3-25 ના રોજ હાથ પર સ્ટોક ની કિંમત રૂ. 6,80,000 હતી.
2. 31-3-25 ના રોજ ન્યુયોર્ક મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે નવસારી શાખા નું ખાતું 11,800 ડોલર ની ઉધાર બાકી દર્શાવતું હતું.
3. ન્યુયોર્ક મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે ફર્નિચર 2,280 ડોલર ની બાકી દર્શાવતું હતું
4. હુંડિયામણ દર :- તા. 31-3-2024 ના રોજ 1 ડોલર = 90 રૂ.
તા. 31-3-2025 ના રોજ 1 ડોલર = 85 રૂ.
વર્ષ દરમિયાન સરેરાશ દર 1 ડોલર = 80 રૂ.

ઉપરના કાચું સરવૈયું ડોલર માં રૂપાંતર કરી ન્યુયોર્ક મુખ્ય ઓફિસ ના ચોપડે નવસારી શાખાના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

અથવા

- પ્ર. ૩. નિશા લિ. ની મુખ્ય ઓફિસ સુરતમાં છે અને તેની શાખા બારડોલીમાં છે. શાખા મુ. ઓ. પાસેથી મૂળ કિંમતે માલ મેળવે છે અને અમુક માલ બહારથી ખરીદે છે. શાખા તેના વુદા હિસાબી ચોપડા રાખે છે. તા. ૩૧-૩-૨૦૨૫ ના રોજ મુ. ઓ. અને શાખાનું કાર્ય સરવૈયું નીચે મુજબ છે. (14)

વિગત	મુ.ઓ		શાખા	
	ઉધાર રૂ.	જમા રૂ.	ઉધાર રૂ.	જમા રૂ.
મૂડી	-	21,00,000	-	-
કાયમી મિલકતો	6,62,200	-	2,24,000	-
દેવાદારો - લેણદારો	9,10,000	2,54,800	70,000	1,79,200
શરૂઆતનો સ્ટોક	2,10,000	-	25,200	-
નફા-નુકસાન ખાતું (1-4-24)	-	1,37,200	-	-
ખરીદ-વેચાણ	21,00,000	22,40,000	1,14,800	4,62,000
પરચુરણ ખર્ચા	5,74,000	-	49,000	-
મુ. ઓ. શાખાને મોકલેલ માલ	-	3,40,200	3,15,000	-
રોકડ અને બેન્ક	3,89,200	-	28,000	-
ચાલુ ખાતે (શાખા/મુ. ઓ.)	2,26,800	-	-	1,84,800
	50,72,200	50,72,200	8,26,000	8,26,000

- કાયમી મિલકતો પર 20% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.
- તા. ૩૧-૩-૨૫ ના રોજ મુ.ઓ.નો આખર સ્ટોક રૂ. ૬,૩૭,૦૦૦ અને શાખાનો આખર સ્ટોક રૂ. ૪૯,૦૦૦ છે.
- શાખા અને મુ. ઓ. ના ચાલુ ખાતામાં જે તફાવત છે, તેનું કારણ માર્ગસ્થ માલ અને માર્ગસ્થ રોકડ છે. નિશા લિ. નું (મુ.ઓ. અને શાખાનું) ખાતા વાર વેપાર ખાતું, ખાતાવાર ન. નું. ખાતું અને સંયુક્ત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો તથા મુ.ઓ. ના ચોપડે શાખાનું ખાતું પણ તૈયાર કરો

પ્ર. ૪ ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે બે)

- માનવસંપતિ મૂલ્યાંકન માટેની પુનઃસ્થાપના પડતર પદ્ધતિ સમજાવો.
- પર્યાવરણલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિનો અર્થ આપી તેની કાર્યવાહી સમજાવો.
- પર્યાવરણલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિનો વિવિધ દેશોમાં થયેલો વિકાસ.
- માનવસંસાધન હિસાબોનું મહત્વ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Q. 1. (A) The following details have been taken from the trial balance sheet of Radha Limited as on 31-3-2025. (05)

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Provision for income tax (1-4-2024)	-	20,000
Income tax paid in advance (1-4-2024)	15,000	-
Income tax paid in advance (paid in current year)	20,000	-
P&L A/c (1-4-2024)	-	30,000

Last year's income tax was completed in the current year and the income tax liability was determined to be Rs. 22,000. The company's profit for the current year was Rs. 50,000 and the company pays income tax at the rate of 50%. Prepare appropriate accounts from the above details and show its impact in the annual accounts of the company.

(05)

- (B)
1. Bardoli branch has sent Rs. 2,00,000 by cash to Surat H.O. on 29-3-2025. This amount was received by H.O. on 2-4-2025. Pass the Journal entries in the books of affected office.
 2. Baroda head office sent goods to Bharuch branch Rs. 3,30,000 on 25-3-2025. This was received by the branch on 5-4-2025. Pass the Journal entries in the books of affected office.
 3. In the book of the H.O. building of a branch showing outstanding of Rs. 18,00,000. It has been decided to calculate the depreciation at the rate of 10% at the end of the year. Write journal entries in the book of H.O. and branch.

Q. 2. The books of Pranshi Company Ltd show the following Balance as on 31-3-25: (14)

Debit Balance	Rs.	Credit Balance	Rs.
Land	4,80,000	Gross Profit	8,78,912
Plant- Machinery	6,40,000	Securities Premium	56,000
Interim Dividend Paid: - On Equity Share On Preference Share	89,600 24,000	12% Debentures (to be redeemed on 31-3-29)	4,80,000
Advance Payment of Income Tax: 2023-2024 2024-2025	1,44,000 2,08,000	Provision for Income Tax (31-3-24)	1,68,000
Audit fees	71,360	Creditors	29,888
Interest on Debenture	28,800	Bank Loan	7,44,640
Debtors	89,600	Debentures Redemption Fund	1,92,000
Administrative Expenses	2,72,000	Interest Received	51,200
Discount on Debentures	12,000	General Reserve	9,60,000
Bills Receivables	40,000	P&I A/c. (1-4-24)	3,16,800
Bad debts	5,600	Equity shares of Rs. 10 each fully paid up	12,80,000
Preference Shareholders Account	5,04,000	10% Redeemable Preference Shares of Rs. 10 each fully paid up.	4,80,000
Additional Income Tax paid for the year 2023-24	19,200		
Insurance Premium	7,040		
Buildings	5,60,000		
Loose Tools	44,800		
Stock of Goods (31-3-25)	3,36,000		
Shares of Daksha Co. Ltd (Each of Rs.10 Rs.8 paid up)	6,40,000		

Debit Balance	Rs.	Credit Balance	Rs.
Debenture Redemption Fund Investment	1,92,000		
Cash/Bank Balance	9,41,440		
Custom Deposit	2,88,000		
	56,37,440		56,37,440

The following additional information is available:

1. Redeemable Preference Shares were redeemed on 1-10-2024 at a premium of 5%. The dividend on Preference Shares was paid up to 1-10-2024. The amount paid to the preference shareholders was debited to their account. Except this, no other entry showing the effect of these transactions has been passed.
2. Transfer for Rs. 40,000 to General Reserve Account and Rs. 32,000 to Debenture Redemption Fund Account.
3. Administrative Expenses include Rs. 19,200 remunerations paid to Managing Director. Remuneration Rs. 21,952 is to be paid Managing Director.
4. Amount of interest received includes Rs. 7,360 received on Debenture Redemption Fund Investments.
5. Provide for depreciation at 10% on building and at 5% on plant- machinery.
6. Assessment of Income Tax for the year 2023-24 is completed and a liability of Rs. 1,63,200 has been fixed. Provision for income tax for the year 2024-25 is to be made at 50% of net profit of the year.
7. The directors had distributed interim dividend at 8% and have proposed a final dividend of 10%.

Prepare Final Account of Pranshi Company Ltd. by Vertical Balance Sheet Method.

Q.3.

The following balances appeared in the books of Navsari Branch Office having its H.O. in New York as on 31-3-25.

(14)

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Debtors & Creditors	4,76,000	5,10,000
Bills Receivables & Bills Payable	3,40,000	1,70,000
Furniture	1,60,000	--
Cash & Bank	5,44,000	--
Administrative Expenses	2,40,000	--
Rent & Taxes	64,000	--
Miscellaneous Expenses.	32,000	--
Wages	88,000	--
New York Head Office A/c.	--	7,08,000
Stock (1-4-22)	3,24,000	--
Purchase and Sales	13,60,000	22,40,000
	36,28,000	36,28,000

Other Information: -

1. Stock on 31 -3-25 was Rs. 6,80,000.
2. On 31-3-25 Navsari Branch A/c showed debit balance of 11,800 dollar in the books of H.O.
3. Furniture appeared in the books of H.O is 2,280 dollars.

4. The rates of exchange were: -

On 31-3-24 1 dollar = Rs. 90

On 31-3-25 1 dollar = Rs. 85

The average rate for the year was 1 dollar = Rs. 80.

Prepare the annual accounts of the Navsari Branch in the books of the New York Head office by converting the above trail balance in to Dollar.

OR

Q. 3

Nisha Ltd. has H.O. in Surat and Branch in Bardoli. Branch received part of the goods at cost price from H.O. and purchase part of the goods from outside. The branch maintains its separate books of account. The trail balance of the H.O. and Branch as on 31-3-25 is as follows.

(14)

Particulars	H.O.		Branch	
	Debit Rs.	Credit Rs.	Debit Rs.	Credit Rs.
Capital	-	21,00,000	-	-
Fixed assets	6,62,200	-	2,24,000	-
Debtors - Creditors	9,10,000	2,54,800	70,000	1,79,200
Opening stock	2,10,000	-	25,200	-
Profit & Loss A/c. (1-4-2024)	-	1,37,200	-	-
Purchase & Sales	21,00,000	22,40,000	1,14,800	4,62,000
Miscellaneous exp.	5,74,000	-	49,000	-
Goods sent by H.O.	-	3,40,200	3,15,000	-
Cash & Bank	3,89,200	-	28,000	-
Current A/c. (Branch/ H.O.)	2,26,800	-	-	1,84,800
	<u>50,72,200</u>	<u>50,72,200</u>	<u>8,26,000</u>	<u>8,26,000</u>

- 1) Depreciation on fixed assets at 20% p.a.
- 2) The closing stock of H.O. is Rs. 6,37,000 and that of branch is Rs. 49,000 on 31-3-25.
- 3) The difference in the current account balances of H.O. and the branch is due to cash in transit goods in transit.

Prepare Columnar Trading Account and Profit and Loss Account and Consolidated Balance Sheet of Nisha Ltd. (H.O and Branch) and also prepare current account of branch in the books of H.O.

Q. 4

Write Short Notes. (Any Two)

(12)

1. Explain Re-establishment cost method Human Resource Accounting method.
2. Give the definition of environmental accounting method and its procedure.
3. Development of Environmental Accounting System in Different Countries.
4. Importance of Human Resource Accounting.

RAN-2108060101066001

M.Com. (Sem. - I) Examination November - 2025

Financial & Management Account -III (Paper - III)

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દશવિલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> Student's Signature </div>

પ્ર. 1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (10)

- તારીખ 1/4/2024 ના રોજ શ્રી અનિલના યંત્રોની ચોપડે કિંમત રૂપિયા 50,62,500 હતી. તારીખ 1/6/2024 ના રોજ એક નવું યંત્ર રૂપિયા 16,87,500 માં ખરીદ્યું. આ યંત્ર માટે તેજ તારીખે વાર્ષિક 10% ના દરે રૂપિયા 10,00,000 ની બેંક લોન લીધી. ખરીદેલ યંત્રનો ઉપયોગ તારીખ 1/12/2024 ના રોજથી કરવામાં આવ્યો. એક જૂનું યંત્ર જેની પડતર કિંમત રૂપિયા 3,75,000 હતી તે તારીખ 1/10/2024 ના રોજ રૂપિયા 4,05,000માં વેચાયું. યંત્ર ખરીદી માટે લીધેલ લોન ની સંપૂર્ણ રકમ તારીખ 28/02/2025ના રોજ પરત કરવામાં આવી છે. તમામ મિલકતો પર ઘસારનો દર 20% છે. આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે મજરે મળવાપાત્ર ઘસારા ની ગણતરી કરો. તેમજ લોનનું મહેસૂલી વ્યાજ શોધો. (05)

- આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે કુલ આવકની ગણતરી માટે નીચેની વિગતો તમને પૂરી પાડવામાં આવે છે. (05)

વિગત	રૂ.
પગારની આવક	90,000
બીલીમોરા સ્થિત મકાન મિલકતમાંથી આવક	1,00,000
ધનોરી સ્થિત મકાન મિલકતની ખોટ	20,000
સદ્દા વ્યવસાયમાંથી લાભ	70,000
લાંબા ગાળાનો મૂડી નફો	1,00,000
ટૂંકા ગાળાનો મૂડી ખોટ	40,000
જામીનગીરી પર વ્યાજ	50,000

પ્ર. 2 શ્રી કબીર ધાલીવાલ નું તારીખ 31/03/2025 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા નુકસાન ખાતુ નીચે મુજબ છે:

(14)

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
ભાડે આપેલ મકાનનો મરામત ખર્ચ	4,375	કાચો નફો	4,81,250
PPF માં ફાળો	12,500	લોટરીની આવક (Gross)	6,875
મુસાફરી ખર્ચ	18,750	ઘાલખાધ પરત	31,250
વાહન વ્યવહાર ખર્ચ (મોટર કાર અંગે)	12,500	વ્યાજ ડિવિડન્ડ	18,750
દાન	6,250	લાંબા ગાળાનો મૂડી નફો	31,250
ડેમરેજ (Demurrage)	12,500	ઘરભાડું	43,750
માલ અને સેવા કર	6,250	પગારની આવક	18,750
જીવન વીમા પ્રીમિયમ	25,000		
ઘસારો	18,750		
સામાન્ય અનામત	12,500		
માલિકનો પગાર	18,750		
આવકવેરો	6250		
મૂડી પર વ્યાજ	12,500		
જાહેરાત ખર્ચ	12,500		
સ્ટેશનરી ખર્ચ	6,250		
ઓફિસ પગાર	31,250		
માન્ય સંસ્થા ને સંશોધન અંગે ફાળો	8,750		
ચોખ્ખો નફો	4,06,250		
	<u>6,31,250</u>		<u>6,31,250</u>

વધારાની માહિતી

1. તારીખ 01/04/2024, ના રોજ ટેકનિકલ કનો હાઉ માટે રૂપિયા 25,000 ચૂકવેલ છે.
2. તારીખ 01/04/2010, ના રોજ પેટન્ટ અંગે રૂપિયા 8,750 ચૂકવ્યા છે.
3. તારીખ 01/04/2024, ના રોજ પ્રાથમિક ખર્ચા અંગે રૂપિયા 18,750 ચૂકવ્યા છે.
4. માલ અને સેવા કર માં ચૂકવવાનો બાકી માલ અને સેવા કર રૂપિયા 1,250 સમાયેલ છે
5. મુસાફરી ખર્ચમાં 1/5 ભાગ પારિવારિક મુસાફરીના છે.
6. મોટાર કાર નો 3/5 ભાગ ધંધાકીય ઉપયોગ માટે છે.
7. દાન માન્ય સંસ્થા ને આપેલ છે.
8. માન્ય ઘસારો રૂપિયા 6,250 છે.
9. ઓફિસ પગારમાં તેમના પુત્રને ચૂકવેલ પગાર રૂપિયા 6,250 સમાયેલ છે તેનો માન્ય પગાર રૂપિયા 3,125 છે.
10. ઘાલખાધ પરતની 20% રકમ ભૂતકાળમાં ખર્ચ તરીકે મજરે મળેલ નથી. આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે ધંધા વ્યવસાયની કરપાત્ર આવક શોધો.

અથવા

આવક	રકમ રૂ.	જાવક	રકમ રૂ.
શરૂની બાકી	1,20,000	હોસ્પિટલ નું ભાડું	7,20,000
વિઝીટ ફી	1,80,000	પગાર	3,60,000
કન્સલ્ટેશન ફી	10,20,000	ટેલિફોન બિલ	36,000
દવા વેચાણની આવક	2,40,000	પુસ્તકોની ખરીદી	24,000
ઓપરેશનની આવક	3,60,000	દીકરીના લગ્નનો ખર્ચ.	4,20,000
ઓપરેશન થિયેટર નું ભાડું	90,000	મોટરકાર ખર્ચ	1,20,000
મકાન ભાડાની આવક	1,20,000	મ્યુનિસિપલ વેરા	36,000
કોલેજમાંથી પગાર	1,50,000	મુસાફરી ખર્ચ	24,000
શેર વેચાણનો નફો	2,10,000	પરચુરણ ખર્ચ	18,000
વ્યાજની આવક	60,000	વીમા પ્રીમિયમ	30,000
શેર પર ડિવિડન્ડ	30,000	દવાની ખરીદી	4,80,000
સર્જકલ સાધનોનું વેચાણ (31/12/2024)	60,000	કોમ્પ્યુટરની ખરીદી	2,40,000
દર્દીઓ પાસેથી ભેટ	60,000	છેવટની બાકી	1,92,000
કુલ	27,00,000	કુલ	27,00,000

વધારાની માહિતી

1. સર્જકલ સાધનોની શરૂની ઘસારા બાદ કિંમત રૂપિયા 3,00,000 હતી ઘસારાનો માન્ય દર 30% છે તારીખ 01/03/2025 ના રોજ તેમના અંગત ફંડ માંથી રૂપિયા 1,80,000 ના નવા સર્જકલ સાધનો ખરીદવામાં આવેલ છે.
2. સહકારીય ધંધાનું નુકસાન રૂપિયા 90,000 છે.
3. મ્યુનિસિપલ વેરામાં રૂપિયા 6,000 રહેઠાણના મકાન અંગેના છે.
4. દવાનો શરૂનો સ્ટોક રૂપિયા 66,000 હતો જેની કિંમત 10% વધુ આકેલ છે જ્યારે દવાનો છેવટ નો સ્ટોક રૂપિયા 3,24,000 હતો જેની કિંમત રૂપિયા 10% ઓછી આકેલ છે.
5. પગારમાં રૂપિયા 60,000 તેમના પુત્રને ચૂકવેલ છે તેનો સમાવેશ થાય છે તેમનો પુત્ર હાલમાં કોલેજમાં અભ્યાસ કરે છે.
6. હોસ્પિટલ ના ભાડામાં 40% રકમ રહેઠાણના મકાન અંગે સમાયેલ છે.
7. વીમા પ્રીમિયમ માં રૂપિયા 18,000 જીવન વીમા પ્રીમિયમના સમાયેલા છે.
8. મોટર કારની શરૂની ઘસારા બાદ કિંમત રૂપિયા 6,00,000 છે ઘસારાનો માન્ય દર 20% છે. મોટર કારનો ધંધાકીય અને અંગત એકસરખો ઉપયોગ થાય છે.

પ્ર. 3. A) એક કંપનીએ નીચે મુજબના ચોખ્ખા નફા જાહેર કર્યા છે :

- વર્ષ 2023 : ₹ 24,00,000
- વર્ષ 2022: ₹ 18,00,000

કંપની પાસે હકના શેર પહેલા 12,00,000 ઈક્વિટી શેર બાકી હતા. તેણે દર 4 શેર પર 1 હકનો શેર પ્રતિ શેર ₹ 20 ના દરે જાહેર કર્યો. હક જાહેર કરતા પહેલા બજાર કિંમત ₹ 25 હતી. હકનો ઉપયોગ

કરવા માટેની અંતિમ તારીખ 1 માર્ચ, 2023 હતી.

આવશ્યક : (i) 2023 માટે મૂળભૂત (Basic) EPS ગણો.

(ii) 2022 માટે સુધારેલ (Adjusted) EPS ગણો.

B) 1 એપ્રિલ 2022 ના રોજ, PQR Ltd. એ 3,00,000 ઇક્વિટી શેર (પ્રતિ શેર ₹100) જાહેર કર્યાં. અરજી પર પ્રતિ શેર ₹ 60 માંગવામાં આવ્યા અને ચૂકવવામાં આવ્યા. 1 ઓક્ટોબર 2022 ના રોજ બાકીના ₹ 40 માંગવામાં આવ્યા, પરંતુ 30,000 શેર ધરાવતા ધારકોએ ચૂકવ્યા નહીં. પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ બાદનો ચોખ્ખો નફો ₹ 18,00,000 હતો. ચૂકવેલા સમકક્ષ શેર પદ્ધતિથી 31 માર્ચ 2023ના રોજ પુરા થતા વર્ષ માટે મૂળભૂત EPS ગણો. (05)

C) X લિમિટેડ તમને શેરદીઠ કમાણીની ગણતરીના હેતુ માટે વર્ષ 2024 દરમિયાન બાકી રહેલા શેરોની ભારિત સરેરાશ સંખ્યાની ગણતરી કરવા માટે નીચેની માહિતી પ્રદાન કરે છે. (04)

તારીખ : 01-01-2024 શરૂઆતમાં શેરની સંખ્યા 1,80,000
તારીખ : 31-05-2024 એ 60,000 શેર બહાર પાડ્યા
તારીખ : 01-10-2024 એ 30,000 શેર બહાર પાડ્યા
તારીખ : 01-11-2024 બાયલેક 42,000 શેર
શેરની ભારિત સરેરાશ સંખ્યાની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્ર. 3 A) પાનકાર્ડ અંગે ઓનલાઇન અરજી અને રજીસ્ટ્રેશન ની પ્રક્રિયા સમજાવો. (07)

B) ઇન્કમેટેક્સ રિટર્ન ફાઇલની પ્રક્રિયા સમજાવો (07)

પ્ર. 4 ટુંક નોંધ લખો (કોઈ પણ બે) (12)

- 1) GSTના ફાયદા
- 2) શેર દીઠ કમાણી (As-20)
- 3) GST કાઉન્સિલ
- 4) નીચેના પદો સમજાવો:
 - (1) માલ
 - (2) સેવા
 - (3) CGST
 - (4) SGST
 - (5) IGST

ENGLISH VERSION

Q. 1 Short Questions (Each carries 5 marks). (10)

1. The Book Value of Plants-Machinery of Mr. Anil was Rs. 50,62,500 on 1-4-2024. On 01-06- 2024 new machine was purchased of Rs. 16,87,500. For this machine on the same day a loan of Rs. 10,00,000 was taken at the rate of 10%P.A. . Purchased machinery was utilised from 01-12-2024. The old machinery worth Rs. 3,75,000 was sold at Rs.4,05,000 on 1-10-2024. Loan taken for purchase on new machinery was fully returned on 28/02/2025. Approved rate of depreciation on all Machineries is 20%. Find out approved depreciation for A.Y. 2025-26. Also calculate revenue interest on loan. (05)

2. The following particulars are supplied to you for computation of Gross Total Income of the assessee for the A.Y.2025-26: (05)

Particulars	Rs.
Salary Income	90,000
Income from house property of Bilimora	1,00,000
Loss from house property of Dhanori	20,000
Profit from speculation business	70,000
Long-term capital gain	1,00,000
Short-term capital loss	40,000
Interest on securities	50,000

- Q. 2 Following is the Profit & Loss A/C of Shri Kabir Dhaliwal for the year ended on 31/03/2025 : (14)

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Repairing Expense of let-out house	4,375	Gross Profit	4,81,250
Contribution to PPF	12,500	Winning from lottery (Gross)	6,875
Travelling Expenses	18,750	Bad Debts Return	31,250
Conveyance Expenses (Motor Car)	12,500	Interest - Dividend	18,750
Donation	6,250	Long-Term Capital Gain	31,250
Demurrage	12,500	House Rent	43,750
GST	6,250	Income from Salary	18,750
Life Insurance Premium	25,000		
Depreciation	18,750		
General Reserve	12,500		
Salary to owner	18,750		
Income Tax	6,250		
Interest on Capital	12,500		
Advertisement	12,500		
Stationery expense	6,250		
Office Salary	31,250		
Contribution to Recognised Institution for Research	8,750		
Net Profit	4,06,250		
	<u>6,31,250</u>		<u>6,31,250</u>

Additional Informations:

1. On 01/04/2024, Rs.25,000 paid for technical know-how .
2. On 01/04/2010, Rs.8,750 paid to get Patent Rights.
3. On 01/04/2024, Rs. 18,750 paid as preliminary expenses.
4. GST includes unpaid GST Rs. 1,250.
5. Travelling expenses includes 1/5th for family purpose.
6. 3/5th use of motor-car is for business.
7. Donation is given to a recognized institution.

8. Approved depreciation is Rs.6,250.
9. Rs. 6,250 as salary paid to his son is included in office salary. His reasonable salary is Rs. 3,125.
10. 20% of Bad Debts Return was not allowed as expenditure in the past. Compute Taxable Income from Business for the A.Y. 2025-26.

OR

Q. 2

From the following information of Shri Vikram ,compute his taxable income under the head Income from Business or Profession for the A.Y.2025-26 :

Receipts	Rs.	Payments	Rs.
To Bal B/d	1,20,000	By Hospital Rent	7,20,000
To Visit Fees	1,80,000	By Salaries	3,60,000
To Consulting Fees	10,20,000	By Telephone Bill	36,000
To Sale of Medicines	2,40,000	By Purchase of Books	24,000
To Operation Fees	3,60,000	By Daughter's Marriage Exp.	4,20,000
To Operation Theatre Rent	90,000	By Motor-car Exp.	1,20,000
To Income from House Rent	1,20,000	By Municipal Taxes	36,000
To Salary from College	1,50,000	By Travelling Exp	24,000
To Profit of sale of shares	2,10,000	By Miscellaneous Exp.	18,000
To Interest Income	60,000	By Insurance Premium	30,000
To Dividend on shares	30,000	By Purchase of Medicine	4,80,000
To Sale of surgical instruments 31/12/2024)	60,000	By Purchase of Computer	2,40,000
To Gift from patients	60,000	By Closing Balance	1,92,000
Total	27,00,000	Total	27,00,000

Additional Informations:

1. The opening written down value of Surgical Instruments was Rs.3,00,000. Depreciation allowed is 30%. On 01/03/2025 he purchased new surgical instruments (out of personal funds) for Rs. 1,80,000.
2. Loss in speculation business Rs. 90,000.
3. Municipal taxes includes Rs. 6,000 for residential house.
4. The opening stock of medicine was Rs. 66,000 which was 10% overvalued, while closing stock was Rs. 3,24,000 which was undervalued by 10%.
5. Salaries include Rs. 60,000 paid to his son who is studying in a college.
6. Hospital rent includes 40% for residential house.
7. Insurance Premium includes Rs. 18,000 for life insurance premium.
8. The opening WDV of Motor Car was Rs. 6,00,000. Depreciation allowable is 20%. Motor Car is used equally for office and personal use.

Q. 3. A) A company has reported the following net profits:

- For the year 2023: ₹ 24,00,000
- For the year 2022: ₹ 18,00,000

The company had 12,00,000 equity shares outstanding before the rights issue. It made a rights issue of 1 share for every 4 shares held at ₹ 20 per share. The market value of a share immediately prior to the rights issue was ₹ 25. The last date for exercise of rights was 1st March, 2023.

Required: (i) Calculate Basic EPS for 2023.

(ii) Calculate Adjusted EPS for 2022.

B) On 1st Apr 2022, PQR Ltd. issued 3,00,000 equity shares of ₹100 each. ₹ 60 was

called and paid on application. On 1st Oct 2022, the balance of ₹ 40 was called, but holders of 30,000 shares failed to pay. Net profit after preference dividend = ₹ 18,00,000.

Required: Calculate **Basic EPS** for year ended 31st Mar 2023 using equivalent paid-up shares. (05)

C) X Limited provides you with the following information to calculate the weighted average number of shares outstanding during the year 2024 for the purpose of calculating earnings per share. (04)

Date : 01-01-2024 No. of shares at the beginning 1,80,000

Date : 31-05-2024 Issued 60,000 shares

Date : 01-10-2024 Issued 30,000 shares

Date : 01-11-2024 Buy back 42,000 shares

Calculate the **weighted** average number of shares.

OR

Q. 3 A) Explain the **Process** of Online application & registration of Pan Card. (07)

B) Explain the **process** of Income Tax return filing (07)

Q. 4 **Write Short notes (Any Two)** (12)

1) Advantages of GST

2) Earning per share(As-20)

3) GST Council .

4) Explain the following terms:

(1) Goods

(2) Service

(3) CGST

(4) SGST

(5) IGST